

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1997, 48, 777

Haldusõiguserikkumiste seadustiku muutmise ja täiendamise seadus

Vastu võetud 04.06.1997

Haldusõiguserikkumiste seadustikus(RT 1992, 29,396; RT I 1995, 76--78, 1345; 83, 1441; 1996, 3,56 ja 57; 26, 528; 31, 631; 35, 714; 48, 944; 83, 1488; 86, 1538; 90, 1621; 1997, 1, 3 ja 4;5/6, 30; 16, 259; 28, 423;30, 472) tehakse järgmised muudatused ja täiendused:

§ 1. Paragrahv 5 muudetakse jasõnastatakse järgmiselt:

«(1) Käesoleva seadustiku järgi kuuluvad haldusvastutuselevõtmisele haldusõiguserikkumise toime pannudfüüsilised isikud (edaspidi isikud).

(2) Juriidilised isikud kannavad haldusvastutust eriseadustega ettenähtudalustel. Menetlus juriidilisteisikute haldusõiguserikkumise asjades toimub käesoleva seadustiku alusel, kuieriseadustes ei ole sätestatud teisiti.»

§ 2. Paragrahvis 21:

1) lõike 1 esimene lause muudetakse jasõnastatakse järgmiselt:

«Rahatrahv määratakse haldusõiguserikkumise eestettenähtud sanktsioonis toodud päevapalga määraulatuses.»;

2) lõige 3 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«(3) Haldusõiguserikkumise asja arutama volitatud ametiisikvõib määrata rahatrahvi kuni kümnepäevapalga ulatuses. Tööinspeksiooni, standardi-, tervisekaitse-, Veeteede Ameti, lennundus- ja piirivalveametnikning keskkonnajärelevalveasutuse volitatud keskkonnaametnik võibmäärata rahatrahvi kuni viiekümne päevapalgaulatuses. Politseiametnik, tarbijakaitseametnik, mereinspeksiooniametnik ja maksuametnikvõib määrata rahatrahvikuni saja päevapalga ulatuses. Politseiprefekt võib määratarahatrahvi kuni kahesaja päevapalga ulatuses käesolevaseadustiku §-des 96, 98 lg. 1 ja 2, 101 lg. 2, 103 ja 104 nimetatudõiguserikkumiste eest.»;

3) paragrahvi täiendatakselõikega 5¹järgmises sõnastuses:

«(5¹) Piirivalveametnik võib määrata jasisse nõuda rahatrahvi haldusõiguserikkumise kohas kuniviiekümne päevapalga suuruses.»;

4) paragrahvi täiendatakselõikega 7¹järgmises sõnastuses:

«(7¹) Rahatrahv maksuseaduste rikkumise eest juriidiliseisiku poolt määratakse kindlaks maksukorralduseseadusega käesoleva paragrahvi 2. ja 5. lõikes sätestatudtingimusi arvestamata.»

§ 3. Paragrahvi 22 lõiget 2täiendatakse pärast sõna «mootorsõiduk»sõnadega «mere- ja».

§ 4. Paragrahvi 26 punktid 5ja 9 tunnistatakse kehtivuse kaotanuks.

§ 5. Paragrahvis 27:

1) lõige 2 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«(2) Kui isik on samaaegselt toime pannud mitu samalaadilishaldusõiguserikkumist, siis määratakse lõplikkaristus haldusõiguserikkumiste kogumi eest kas lugedes kergema karistusekaetuks raskeima karistusega või liitesmääratud karistused sanktsiooni piires, mis näeb ette raskeimakaristuse.»;

2) paragrahvi täiendatakselõigetega 3--5 järgmises sõnastuses:

«(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud juhumääratakse üks põhikaristus, milleks on kas rahatrahvvõi haldusarest. Karistuse ümberarvestamisel vastab üheleööpäevale haldusarestile seitse rahatrahvi päevapalgamäära. Põhikaristusega võib ühendada eriõiguseärvõtmise lisakaristusena.

(4) Samalaadilise haldusõiguserikkumisena mõistetakse samavaldkonda või objekti reguleerivate erinevatesätete rikkumisi. Mootorsõidukite liiklus- ja korrashoiunõuete rikkuminoetakse sama valdkonda reguleerivatenõuete rikkumiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi 2. ja 3. lõikesätete kohaldamisel arvestatakse halduskinnipidamine karistusekandmise hulka.».

§ 6. Paragrahvis 30:

1) lõiget 4 täiendatakse päratsõnu «peale §-s 141 sätestatudhaldusõiguserikkumiste» sõnadega «jakäesoleva paragrahvi 8. lõikes sätestatud juhtudel.»;

2) paragrahvi täiendatakse lõigetega 7ja 8 järgmises sõnastuses:

«(7) Käesoleva seaduse §-des 39, 40, 41, 42, 43, 44,45, 46, 47, 48, 48¹, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58,58¹, 59, 62, 63, 64, 66, 67, 73, 141¹ja 167 lg. 1 ja 2sätestatud haldusõiguserikkumise korral võib halduskaristusemäärata mitte hiljem kui kahe kuu jooksul haldusõiguserikkumiseavastamise päevast arvates.

(8) Teistmise ja kohtuvigade parandamise menetluses võibhalduskaristuse määrata mitte hiljem kui üheaasta möödumisel teistitava või kohtuvea tõttu parandatavakohtulahendi jõustumise päevast.».

§ 7. Paragrahvis 36 asendataksesõnad «Riigi Tervisekaitseameti» sõnaga«Tervisekaitseinspektsiooni».

§ 8. Paragrahvi 38 lõikes lasendatakse sõna «viiekümne» sõnaga «saja».

§ 9. Paragrahvi 53 lõikes lasendatakse sõna «seitsmekümne» sõnaga«kümne».

§ 10. Seadustikku täiendatakse§-ga 53¹järgmises sõnastuses:

«§ 53¹. Kiirgusohutusenõuete rikkumine

(1) Kiirgustegevusloaga määratud tingimuserikkumise eest -- määratakse rahatrahv kolmekümne kunisaja viiekümne päevapalga ulatuses.

(2) Kiirgustegevusloaga määratud tingimuste rikkumise eest, kuiselle rikkumise kõrvaldamiseks oli varemtehtud ettekirjutus, -- määratakse rahatrahv viiekümne kunikaheaja päevapalga ulatuses.».

§ 11. Paragrahvis 56asendatakse sõna «saja» sõnaga «kümne».

§ 12. Paragrahvi 82 lõikes lasendatakse sõna «kümne» sõnaga«viiekümne».

§ 13. Paragrahvi 83lõikes 4 asendatakse sõnad «linnalähirongi vagunisvõi kohalikus ja kaugsõidurongis»sõnadega «reisirongi vagunis» ja sõna «ühe»sõnaga «kümne».

§ 14. Paragrahvi 84lõikes 1 asendatakse sõna «Lennuväljade»sõnadega «Lennuvälja piirkonna».

§ 15. Paragrahvis 87:

1) lõikes 1 asendatakse sõna«viiekümne» sõnaga «saja»;

2) paragrahvi täiendatakse lõigetega 3ja 4 järgmises sõnastuses:

«(3) Laevade kokkupõrke vältimise eeskirjade rikkumiseeest -- määratakse rahatrahv kuni kaheajapäevapalga ulatuses.

(4) Laevasõidu eest merel või sadamasse sissesõidul ilmalootsita kohustusliku lootsimise piirkonnas -- määratakse rahatrahv kuni kaheaja päevapalga ulatuses.».

§ 16. Paragrahvi 88 senine tekst loetakselõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2järgmisesõnastuses:

«(2) Laevale lubatud reisijate piirarvust suurema arvu reisijate laevalepealevõtmise eest -- määratakserahatrahv kuni kaheaja päevapalga ulatuses.».

§ 17. Seadustikku täiendatakse§-dega 90¹--90⁴järgmises sõnastuses:

«§ 90¹. Meresõiduohutusenõuete rikkumine

- (1) Laeva lubatud süvisest ülelaadimise eest --määratakse rahatrahv kuni kaheksa päevapalga ulatuses.
- (2) Laeva reisis eettevalmistamata jätmise eest, kui see töö kaasatagajärje, mis põhjustas laevakinnipidamise Eesti või välisriigi sadamas -- määratakse rahatrahvkuni saja päevapalga ulatuses.
- (3) Meresõiduohutusnõuete rikkumise eest, mis seadis ohtu laevavõile selle reisijad või mõne teise laeva -- määratakse rahatrahv kuni kaheksa päevapalga ulatuses.
- (4) Laevadokumentideta või aegunud laevadokumentidega laevagameresõidu eest -- määratakse rahatrahvkuni kaheksa päevapalga ulatuses.
- (5) Logi- või naftaraamatu või masina- või raadiojaamapävaraamatu pidamise korra rikkumise või neissebaadigete andmete kandmise eest -- määratakse rahatrahv kuni saja päevapalga ulatuses.

§ 90². Laevaavariist mitteteatamine jalaevadokumentide esitamisest keeldumisesõiduohutuse riiklikule järelevalveorganile

- (1) Laevaavariist või muust õnnetusjuhtumist laeval riiklikule järelevalveorganile teatamata jätmise eest -- määratakse rahatrahv kuni kaheksa päevapalga ulatuses.
- (2) Meresõiduohutust kontrollima volitatud riiklikele järelevalveametnikele laevadokumentide esitamisest keeldumise või laeva või selle lasti kohta valeandmete esitamise eest -- määratakse rahatrahv kuni saja päevapalgaulatuses.

§ 90³. Navigatsioonimärkide kahjustamine

Navigatsioonimärkide kahjustamise eest -- määratakse rahatrahv kuni kaheksa päevapalga ulatuses.

§ 90⁴. Merreuppunud võõrava vara loata ülestõstmine

Eesti territoriaalvetes või majandusvööndis merreuppunud võõra vara pädeva riigiasutuse loata ülestõstmise eest -- määratakse rahatrahv kuni kaheksa päevapalga ulatuses.»

§ 18. Paragrahvi 105 lõikes 2 asendatakse sõna «liiklusõnnetuse oht» sõnaga «liiklusohu».

§ 19. Paragrahvi 114 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Trollis, trammis, bussis ja taksos tuleohutlike, lehkavate, määrivate, radioaktiivsete, lõhke-, mürk- või sööbeainete ning vastava pakendita ainete või esemete veo eest, veeremise või teiste reisijate riideid või asjumaarivate või kahjustavate ainete või esemete veo eest -- määratakse rahatrahv kuni viiekümne päevapalgaulatuses.»

§ 20. Paragrahvist 115 jäetakse välja sõnad «linna- või linnalähiliini» ja «või liiniautos».

§ 21. Paragrahvist 116:

1) lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Reisija piletita sõidu eest:

1) reisirongides -- määratakse rahatrahv kuni kümne päevapalga ulatuses;

2) meretranspordi ja siseveetranspordi liinilaevadel -- määratakse rahatrahv kuni viieteistkümne päevapalgaulatuses.»

2) lõikes 3 asendatakse sõnad «jamaakonnasiseses bussis või liiniautos» sõnadega «valla-, maakonna- jamaakonnasiseses bussis»;

3) lõige 4 tunnistatakse kehtivuse kaotanuks;

4) lõikes 5 asendatakse numbrid «1--4» numbritega «1--3».

§ 22. Paragrahvist 122:

1) punktis 2 asendatakse sõnad «ohustavate sõidukitega liiklemise» sõnadega «ohustavasõiduki juhtimise»;

2) punktis 3 asendatakse sõnad «sõidukitega liiklemise eest --» sõnadega «sõiduki juhtimise eest --»;

3) lisatakse punkt 4 järgmisessõnastuses:

«4) mootorsõiduki omaniku või valdaja võikäitamise eest vastutava ametiisiku poolt normidelemittevastavate gabariitide või teljekoormusega või teetarindite ja -elementidepüsivust muul viisil ohustavatsõidukit juhtima lubamise eest --».

§ 23. Paragrahvis 132:

1) lõikes 1 asendatakse sõna«kaheksakümne» sõnadega «saja viiekümne»;

2) lõige 2 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«(2) Kauba saate- ja müügidokumentide, kauba kvaliteeti jäpäritolu tõendavate dokumentide ning kauba võiteenuse hinnakalkulatsioonide puudumise või kontrollimomendil mitteesitamise eest --määratakse rahatrahv kunikaheksaja päevapalga ulatuses.»;

3) lõikes 3 asendatakse sõnad«markeeringu või kasutamisyjuhendi» sõnadega«markeeringu, kasutamisyjuhendi»ning sõnad «saja viiekümne» sõnaga«kahesaja».

§ 24. Paragrahvi 133 sanktsioonisasendatakse sõna «saja» sõnaga «kahesaja».

§ 25. Paragrahv 140 tunnistataksekehtivuse kaotanuks.

§ 26. Paragrahvi 144¹lõike 1 sanktsioonist jäetakse välja sõna«viiekümne».

§ 27. Paragrahvi 150lõike 1 sanktsioon muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«määratakse rahatrahv kuni kolmekümne päevapalgaulatuses või haldusarest kuni viis ööpäeva».

§ 28. Paragrahvis 159:

1) pealkiri muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«§ 159. Riiklikku järelevalvet ja kontrolliteostavate ametiisikute või prokuröri tegevusetakistamine»;

2) paragrahvi täiendatakse lõikega 3järgmises sõnastuses:

«(3) Prokuröri järelevalve ja kontrollialase tegevusetakistamise, selleks vajalike dokumentide ning andmeteesitamisest keeldumise või valeandmete esitamise, samuti ametiisiku pooltprokuröri korralduse täitmata jätmisevõi tähtjaks täitmata jätmise eest -- määratakserahatrahv viiekümne kuni kahesaja päevapalga ulatuses.».

§ 29. Seadustikku täiendatakse§-ga 159³järgmises sõnastuses:

«§ 159³. Riigilipu kasutamise korrariikkumine

(1) Riigilipu heiskamata jätmise või mitteõigeaegseheiskamise või mitteõigeaegse langetamise eest mõjuvapoõhjuseta vastutava isiku poolt riigilipu kasutamise korras nimetatudlipupäevadel või Vabariigi Valitsuse või maavanema korralduse alusel,samuti riigilipu õigusvastase heiskamise eest, -- määratakserahatrahv kuni kümnepäevapalga ulatuses.

(2) Riigilipu, mis silmanähtavalt ei vasta riigilipu seadusessätetatud nõuetele, heiskamise eest -- määratakserahatrahv kuni viiekümne päevapalga ulatuses.

(3) Riigilipu heiskamise eest lipuvardasse või lipumasti, missilmanähtavalt ei vasta riigilipu kasutamise korrasätetatud nõuetele, -- määratakse rahatrahv kuni kümnepäevapalga ulatuses.

(4) Riigilipu kasutamise korras sätestatud lippude paiknemisenõuete rikkumise eest lippude koosheiskamisel-- määratakse rahatrahv kuni kümne päevapalga ulatuses.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1--4 sätestatudõiguserikkumise eest isiku poolt, kelle suhtes on aastajooksul sama tegevuse eest kohaldatud halduskaristust, -- määratakse rahatrahvkümne kuni viiekümne päevapalgaulatuses.».

§ 30. Paragrahvi 160 pealkirjas ja tekstisasendatakse sõnad «Täituri või politseiametniku»sõnadega«Kohtutäituri, politseiametniku või prokuröri».

§ 31. Paragrahv 170 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 170. Eesti keele kasutamise nõueterikkumine

- (1) Eesti keele kasutamise nõuete eiramise eest tarbijaga suhtlemiselmüüja või teenindaja poolt -- määratakse rahatrahv kuni kümne päevapalga ulatuses.
- (2) Vigase keelekasutuse eest avalikul sildil, viidal, kuulutusel, teadaandes jareklaamis -- määratakse rahatrahv kuni kahekümne päevapalga ulatuses.
- (3) Eesti keele asjaajamisekeelena kasutamise eiramise või takistamisest riigiasutuses, kohaliku omavalitsuseasutuses või nende hallatavates asutustes ametiisiku poolt -- määratakse rahatrahv kuni viiekümne päevapalga ulatuses.
- (4) Tööandja poolt töötajatelekeeleoskuse nõuete rakendamata jätmise eest -- määratakse rahatrahv kuni viiekümne päevapalga ulatuses.
- (5) Eesti keele kasutamise nõude eiramise eest aruandluses, isikutegasuhtlemisel ja tööalase teabe edastamisel -- määratakse rahatrahv kuni viiekümne päevapalga ulatuses.
- (6) Võõrkeelse pitsati, templi või kirjalangi siseriiklikus asjaajamises kasutamise eest riigiasutuses, kohaliku omavalitsuse asutuses või nende hallatavas asutuses, samuti Eestis registreeritud äriühingus, mittetulundusühingus või sihtasutuses -- määratakse rahatrahv kuni viiekümne päevapalga ulatuses.
- (7) Keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktidessättestatud nõuete eiramise eest avalikul sildil, viidal, kuulutusel, teadaandes või reklaamil, samuti võõrkeelse audiovisuaalsete raadio või telejaama poolt edastatavasaate või avalikkusele suunatud rahvusvahelise ürituse ettekannete eestikeelsetõlke puudumise eest -- määratakse rahatrahv kuni saja päevapalga ulatuses.»

§ 32. Paragrahvi 177 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «väljakutse peale».

§ 33. Paragrahvis 185:

1) paragrahvi täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmisessõnastuses:

«(1¹) Isiku poolt mitme haldusõiguserikkumise toimepanemisel käesoleva seadustiku § 27 2. lõike tunnustelarutab haldusõiguserikkumise asja ametiisik, kelle pädevusse kuulub raskeimahaldusõiguserikkumise arutamine, või halduskohtunik.

(1²) Ametiisik võib arutada haldusõiguserikkumise asja, kui tema seadusega või seaduse alusel muu õigusaktigakehtestatud järelevalve pädevus laieneb käesoleva seadustiku §-s 252 määratud haldusõiguserikkumise asja arutamisekohale, välja arvatud õiguserikkumise karistamisel §-de 231 ja 338 järgi kohapeal sissenõutava rahatrahviga.»

§ 34. Paragrahvi 186 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «170 lg. 4».

§ 35. Paragrahvi 188 teksti täiendatakse pärast numbrit «169» numbriga «177».

§ 36. Paragrahvis 189:

- 1) lõiget 1 täiendatakse pärast arvu «53» arvuga «53¹» ja jäetakse välja arv «140»;
- 2) lõikes 1 asendatakse sõnad «89 lg. 1 ja 3» arvuga «89» ja sõnad «98 lg. 1 ja 2» sõnadega «98 lg. 1, 2, 3 ja 4»;
- 3) lõiget 1 täiendatakse pärast arvu «155¹» sõnadega «156 lg. 4» ja pärast arvu «158» arvuga «159¹»;
- 4) lõike 2 punktist 1 jäetakse välja sõnad «Tallinna Politseiprefektuuris ka»;
- 5) lõike 2 punktis 2 asendatakse sõnad «89 lg. 1 ja 3» arvuga «89»;
- 6) lõike 2 punktist 2 jäetakse välja arv «140» ja pärast arvu «155¹» lisatakse arv «159¹»;
- 7) lõike 2 punkti 3 täiendatakse pärast sõna «ametnikul» sõnadega «ning julgestusteenistuse politseiametnikul».

§ 37. Paragrahvi 191 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus on Kodakondsus- ja Migratsiooni ameti peadirektoril, tema asetäitjal ja peadirektori poolt volitatud ametiisikutel.»

§ 38. Paragrahvis 192:

1) lõiget 1 täiendatakse pärasõnu «seadustiku §-des» arvudega «63, 64, 89, 90, 90¹--90⁴»;

2) lõige 2 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus onpiirivalvepiirkonna ülemal ja staabiülemal, piiripunkti ülemal jāvahetuse ülemal, piirivalvekordoni ülemal ning piirivalvelaevakomandöril.»

§ 39. Paragrahvi 193lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«2) maakonna päästeteenistuse juhil ning tema pooltvolitatud ametiisikul;»

§ 40. Paragrahvis 194:

1) lõikes 1 asendatakse sõnad«116 lg. 1 p. 1 ja 2» sõnadega «116 lg. 1p. 1»;

2) lõige 2 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus on teede- ja sideministri poolt volitatud raudtee-ettevõtte peadirektorilja tema asetäitjal, jaamaülemal ja tema asetäitjal, vaksaliülemal jateama asetäitjal ning rongides kontrolli- ja järelevalveülesandeid täitvatel ametiisikutel.»

§ 41. Paragrahv 195 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 195. Veeteede Ameti ametnikud

(1) Veeteede Ameti ametiisikud arutavad käesoleva seadustiku§-des 87, 88, 89 (välja arvatud väikelaevadejuhtide osas), 90, 90¹--90⁴, 91, 91¹, 91², 114 lg. 1 ja 2, 116 lg. 1 p. 2, 121, 128 ja 156lg. 1 ja 2 loetletudhaldusõiguserikkumiste asju.

(2) Halduskaristuse määramise õigus on Veeteede Ametipeadirektoril ja tema asetäitjal ning Veeteede Ametisadamakaptenil ja laevakontrolli inspektoril.»

§ 42. Paragrahv 196 tunnistataksekehtivuse kaotanuks.

§ 43. Paragrahvi 197 lõige 2muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus onLennuameti peadirektoril, lennuohutusdirektoril, järelevalvepädevusega osakonnajuhatajal ja inspektoril, lennujaamaülemal, lennuvälja ülemal ning õhusõidukikaptenil.»

§ 44. Paragrahv 198 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 198. Auto- ja elektertranspordiametnikud

(1) Auto- ja elektertranspordi üle kontrolli- ja järelevalveülesandeid täitvad ametiisikud arutavad käesolevaseadustiku §-des 113, 114 lg. 3¹ja 4, 115, 116 lg. 3, 117, 118, 120 ning 121 loetletud haldusõiguserikkumise asju.

(2) Halduskaristuse määramise õigus on teede- ja sideministri või maa- või vallavanema või linnapea pooltvolitatud auto- ja elektertranspordi üle kontrolli- ja järelevalveülesandeidtäitvatel ametiisikutel.»

§ 45. Seadustikku täiendatakse§-ga 199¹järgmises sõnastuses:

«§ 199¹. Maanteeametnikud

(1) Maanteeameti ametiisikud arutavad käesoleva seadustiku§-des 122, 123, 124 ja 125 loetletudhaldusõiguserikkumise asju.

(2) Halduskaristuse määramise õigus on Maanteeametipeadirektoril, tema asetäitjal, järelevalve pädevusegaosakonnajuhatajal, tema asetäitjal ja inspektoril ning Maanteeameti järelevalvepädevusega kohaliku asutusejuhatajal, tema asetäitjalja teemeistril.»

§ 46. Paragrahvi 200lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus onTööinspektsiooni peadirektoril, tema asetäitjal jaTööinspektsioonikohaliku asutuse juhatajal, peatööinspektoril ning inspektoril.»

§ 47. Paragrahvi 201lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus on:

1) Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni peadirektoril ja tema asetäitjal käesoleva paragrahvi 1. lõikes loetletud haldusõiguserikkumise asjades;

2) piirkondliku Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni ülemal, tema asetäitjal ja Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni peadirektori poolt selleks volitatud järelevalvetöötajal käesoleva seadustiku §-des 68, 70, 71 ja 157 loetletud haldusõiguserikkumise asjades.»

§ 48. Paragrahv 202 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 202. Ehitusjärelevalveametnikud

(1) Ehitusjärelevalve ametiisikud arutavad käesoleva seadustiku §-des 73 ja 74 loetletud haldusõiguserikkumise asju.

(2) Halduskaristuse määramise õigus on maavalitsuse ehitusjärelevalve-pädevusega osakonna juhatajal ja järelevalveinseneril ning vallavanema või linnaeapa poolt volitatud ehitusjärelevalve eest vastutaval kohaliku omavalitsuse ametiisikul.»

§ 49. Paragrahvi 203 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus on Standardiameti peadirektoril, tema asetäitjal ning peadirektori poolt volitatud järelevalveülesandeid täitval ametiisikul.»

§ 50. Paragrahvis 205:

1) lõikes 1 asendatakse sõna «asutuste» sõnaga «järelevalveasutuste» ja lõiget täiendatakse pärast arvu «60» arvuga «75¹»;

2) lõiked 2 ja 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus on:

1) maakonna-, valla- ja linnaarstil, tema asetäitjal käesoleva seadustiku §-de 37 lg. 2, 38 lg. 1 ja 2 ning 179 järgi;

2) Raviameti peadirektoril, tema asetäitjal ning Raviameti apteegi- ja kontrolliosakonna juhatajal ja tema asetäitjal käesoleva seadustiku §-de 38 lg. 3 ja 5, 132 (ravimite osas), 134 (ravimite osas), 135 (ravimite osas) ning 169 p. 1 ja 2 (ravimite osas) järgi.

(3) Halduskaristuse määramise õigus käesoleva seadustiku §-des 34 lg. 2 (kutsehaiguste osas), 35 lg. 1, 35¹, 36, 53 lg. 1, 58, 58¹, 75¹, 60 ning 135 loetletud haldusõiguserikkumise asjades on Tervisekaitseinspektsiooni peadirektoril, tema asetäitjal ning Tervisekaitseinspektsiooni kohaliku asutuse juhatajal ja tema asetäitjal ning Eesti Sanitaarkarantiinitalituse juhatajal ja tema asetäitjal ning riikliku järelevalveinspektoril.»

§ 51. Paragrahv § 206 tunnistatakse kehtivuse kaotanuks.

§ 52. Seadustikku täiendatakse §-ga 206¹ järgmises sõnastuses:

«§ 206¹. Kindlustusinspektsiooniametnikud

(1) Kindlustusinspektsiooni ametiisikud arutavad käesoleva seadustiku § 137 1. lõikes loetletud haldusõiguserikkumise asju.

(2) Halduskaristuse määramise õigus on Kindlustusinspektsiooni peadirektoril ja tema asetäitjal.»

§ 53. Paragrahvis 207:

1) lõikest 1 jäetakse välja arv «140» ja lõiget täiendatakse pärast arvu «58¹» arvuga «75¹»;

2) lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus on Tarbijakaitseameti peadirektoril, tema asetäitjal, peainspektoril ja inspektoril ning tarbijakaitse järelevalvepädevusega kohaliku talituse juhatajal, peainspektoril ja inspektoril.»

§ 54. Paragrahv 207¹ tunnistatakse kehtivuse kaotanuks.

§ 55. Paragrahv 208 muudetakse järgmiselt:

«§ 208. Veterinaar- ja Toiduinspeksiooniametnikud

(1) Veterinaar- ja Toiduinspeksiooni ametnikud arutavadkäesoleva seadustiku §-des 35¹, 65, 80 ja 81 loetletudhaldusõiguserikkumise asju.

(2) Halduskaristuse määramise õigus on Veterinaar- ja Toiduinspeksiooni peadirektoril, tema asetäitjal ning Veterinaar- ja Toiduinspeksiooni järelevalvepädevusega kohaliku asutusejuhatajal, tema asetäitjal ning riiklikeveterinaarasutuste veterinaararstidel.».

§ 56. Paragrahvis 208¹:

1) lõikest 1 jäetakse väljasõna «Riigi»;

2) lõige 2 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus onTõuaretusinspeksiooni peadirektoril, tema asetäitjal ja peadirektoripoolt volitatud ametiisikul.».

§ 57. Paragrahvis 209:

1) pealkirjas asendatakse sõna«Looduskaitseametnikud» sõnaga«Keskkonnakaitseametnikud»;

2) lõiget 1 täiendatakse pärastarvu «53» arvuga «53¹» ja pärast arvu«66» arvudega «73, 74, 75 ja 76»;

3) lõige 2 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus on:

1) Keskkonnainspeksiooni peadirektoril, tema asetäitjal, osakonna- ja talitusejuhatajal, tema asetäitjal jainspektoril, maavalitsuses keskkonnakaitset ja looduskasutust korraldava osakonna ja talitusejuhatajal, temaasetäitjal ja inspektoril, kaitseala direktoril, tema asetäitjal ja inspektoril ningkohaliku omavalitsusekeskkonnajärelevalve pädevusega osakonna või asutuse juhatajal, temaasetäitjal, inspektoril või muuljärelevalvepädevusega ametiisikul käesoleva paragrahvil. lõikes loetletud haldusõiguserikkumiste eest;

2) Mereinspeksiooni peadirektoril, tema asetäitjal, osakonna- jatalitusejuhatajal, tema asetäitjal, inspektorilning kaptenil käesoleva seadustiku §-des 40, 41, 50, 52, 53, 54, 59,61, 62, 63, 64, 89 lg. 2 (väikelaevadejuhtide osas), 91, 98 lg. 3 ja 4, 107¹(loodusele kahjulike ainete osas)ning 156 lg. 1 ja 2 loetletudhaldusõiguserikkumiste eest merealadel ja piiriveekogudel;

3) Metsaameti peadirektoril, tema asetäitjal, osakonna- jatalitusejuhatajal, tema asetäitjal ja inspektoril, EestiMetsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse juhatajal, tema asetäitjal ja metsapatoloogil, maakonna metsaameti peametsaülemal, tema asetäitjal ja inspektoril ningriigi metskonna metsaülemal, abimetsaülemal, metsnikul, metsavahil ja riigijahipiirkonna direktoril käesoleva seadustiku§-des 42, 43, 44, 45, 46, 48, 48¹,55, 56, 57, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 79, 141¹ja 156 lg. 4 loetletudhaldusõiguserikkumiste eest;

4) Maa-ameti peadirektoril, tema asetäitjal, järelevalvepädevusega osakonna ja talituse juhatajal ning temaasetäitjal ja inspektoril ning maavalitsuses maakorraldusülesandeid täitvaosakonna või talituse juhatajal, temaasetäitjal ja inspektoril käesoleva seadustiku §-des 39, 44--49, 61,77, 79 ja 167 loetletudhaldusõiguserikkumiste eest;

5) Põllumajandusministeeriumi ja maavalitsuse maaparandusejärelevalve inspektoril käesoleva seadustiku§-des 45, 52, 54, 77 ja 79 loetletud haldusõiguserikkumiste eest,kui need on toime pandud maaparandussüsteemidel.».

§ 58. Paragrahvi 210lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus on:

Muinsuskaitseinspeksiooni peadirektoril, tema asetäitjal ja inspektoril,Muinsuskaitseinspeksioonijärelevalvepädevusega kohaliku asutuse juhatajal, tema asetäitjal jainspektoril.».

§ 59. Paragrahvi 211lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus on ElektersideInspeksiooni peadirektoril, tema asetäitjal,tehnikaosakonna juhatajal ja inspektoril.».

§ 60. Paragrahv 212 tunnistataksekehtivuse kaotanuks.

§ 61. Paragrahv 214:

1) lõiget 1 täiendatakse pära sõnaga «137 lg. 1» arvuga «137⁴»;

2) lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Halduskaristuse määramise õigus on Maksuameti peadirektoril ja tema asetäitjal, Maksuameti kohaliku asutuse juhatajal, tema asetäitjal ja inspektoril.».

§ 62. Paragrahv 215 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 215. Keeleametnikud

(1) Keeleinspeksiooni ametiisikud arutavad käeoleva seadustiku § 132 3. lõikes (eestikeelse teabe osas), § 1342. lõikes ja §-s 170 loetletud haldusõiguserikkumise asju.

(2) Halduskaristuse määramise õigus on Keeleinspeksiooni peadirektoril, tema asetäitjal ja inspektoril.».

§ 63. Paragrahv 216 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 216. Taimetoodangu Inspeksiooniametnikud

(1) Taimetoodangu Inspeksiooni ametiisikud arutavad käesoleva seadustiku §-des 35¹, 76, 77 ja 137 (taimesortide kaitse osas) loetletud haldusõiguserikkumise asju.

(2) Halduskaristuse määramise õigus on Taimetoodangu Inspeksiooni peadirektoril, tema asetäitjal ja peadirektori poolt volitatud inspektoril.».

§ 64. Paragrahv 216¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 216¹. Teraviljajärelevalveametnikud

(1) Teraviljajärelevalveametiisikud arutavad käesoleva seadustiku §-des 35¹ ja 75¹ loetletud haldusõiguserikkumise asju.

(2) Halduskaristuse määramise õigus on põllumajandusministri poolt volitatud teraviljajärelevalve ülesandeid täitvatel ametiisikutel.».

§ 65. Paragrahv 216² tunnistatakse kehtivuse kaotanuks.

§ 66. Paragrahv 227 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 227. Haldusõiguserikkumise protokoll

Haldusõiguserikkumise kohta koostatakse protokoll. Isiku poolt mitme haldusõiguserikkumise toimepanemisel käesoleva seadustiku § 27 2. lõike tunnustel koostatakse haldusõiguserikkumiste kohta üks protokoll. Protokoll ei koostata käesoleva seadustiku §-s 231 loetletud juhtudel.».

§ 67. Paragrahv 228:

1) lõike 1 punkti 1 täiendatakse pärast arvu «168¹» arvuga «177»;

2) lõike 1 punktis 4 asendatakse sõna «looduskaitseasutused» sõnaga «keskkonnakaitseasutused»;

3) lõike 1 punkt 10 tunnistatakse kehtivuse kaotanuks;

4) lõike 1 punktis 15 asendatakse sõnad «§ 159» sõnadega «§ 159 lg. 1 ja 2»;

5) lõike 1 punkt 22 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(22) Kultuuriministeerium ja Eesti Rahvusraamatukogu -- § 184¹, 184³ lg. 1, 3 ja 4;»;

6) lõike 1 punktis 26 asendatakse sõna «Toiduamet» sõnaga «Veterinaar- ja Toiduinspeksioon»;

7) lõiget 1 täiendatakse punktiga 37 järgmises sõnastuses:

«37) prokuratuur -- § 159 lg. 3.»;

8) lõike 2 punktist 1 jäetaksevälja arvud «62, 63, 64 ja 65»;

9) lõike 2 punktist 3 jäetaksevälja arvud «122, 123, 124, 125»;

10) paragrahvi täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) Protokoll koostamise õigust omavad ametiisikud määrab käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes nimetatud asutuse juht, kui seadusest või Vabariigi Valitsuse määrusest ei tulene teisiti.»;

11) lõike 3 viimane lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Nende isikute hulka võib kuuluda ametiisik, kes teostab järelevalvet vastava volikogu haldusterritooriumil.».

§ 68. Paragrahvi 229 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Haldusõiguserikkumise protokollis märgitakse ära:

1) koostamise aeg ja koht;

2) asutuse nimetus ja aadress, kelle nimel protokoll koostatakse;

3) protokoll koostanud isiku ees- ja perekonnanimi, ametinimetus;

4) haldusõiguserikkuja ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, aadress ja töökoht;

5) haldusõiguserikkumise koht (valla või linna nimetus), aeg, kirjeldus, seaduse või muu õigusakti sätted, mida isik rikkus, samuti käesoleva seadustiku või muu seaduse sätted, mis näevad ette vastutuse selle haldusõiguserikkumise eest;

6) tunnistajate ja kannatanute (nende olemasolu korral) ees- ja perekonnanimed ning aadressid;

7) haldusõiguserikkuja seletus;

8) andmed haldusõiguserikkuja halduskorras kinnipidamise, isiku ja asjade läbivaatuse ning asjade jadokumentide äravõtmise kohta;

9) kui koos haldusõiguserikkumise protokolliga koostatakse akthaldusõiguserikkumisega põhjustatud kahjuja selle suuruse kohta, tehakse akti koostamise kohta märkushaldusõiguserikkumise protokollis;

10) muud andmed, mis on haldusõiguserikkumise asjalahendamiseks vajalikud.».

§ 69. Paragrahvis 231:

1) lõikes 1 asendatakse arvud «186, 189--216» arvudega «190--216³»;

2) paragrahvi täiendatakse lõigetega 3, 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

«(3) Politseiametnik võib haldusõiguserikkumise kohas määrata rahatrahvi kuni kümne päevapalga ulatuses, koostades rahatrahvi määramise otsuse. Otsus koostatakse vastaval plangil kaheseksemplaris, millest üks antakse haldusõiguserikkujale allkirja vastu.

(4) Käesoleva paragrahvi 3. lõikes nimetatud otsuses märgitakse otsuse teinud isiku ametikoht ning ees- ja perekonnanimi, asutuse nimetus ja aadress; andmed isiku kohta (ees- ja perekonnanimi, isikukood või sünniaeg, elukoht); õiguserikkumise koht, aeg ja lühikokkuvõte; viide seadusele ja sellele sättele, mida kohaldatakse, ning asjastehtud otsus; otsuse peale edasikaebamise kord ja tähtaeg; rahatrahvi tasumise kord ja asutuse nimetus ning arveldusarve number, millele rahatrahvi kantakse.

(5) Käesoleva paragrahvi 3. lõikes nimetatud otsuste blanketid on rangelt arvel ja ühtse numeratsiooniga.».

§ 70. Paragrahvis 232 asendatakse sõna «piiripunkti» sõnaga «piirivalveasutusse» ja sõnad «valla- ja aleivialitsusse või kaitstava objekti valvetalituse ametiruumidesse» sõnadega «valla- või linnavalitsusse».

§ 71. Paragrahvis 233:

1) lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Joobeseisundis haldusõiguserikkuja, kes joobnud olekutõttu võib ohustada teisi või iseennast või osutudakuriteo ohvriks, toimetatakse raviasutusse või politsei arestimajja või arestikambrisse.»;

2) paragrahvi täiendatakse lõikega 4järgmises sõnastuses:

«(4) Avalikus kohas jooeiseisundis viibiva isiku, kelle isik on tuvastatudja kelle elukoht on samasasustusüksuses või linnaosas, võib juhul, kui ta ei käituagressiivselt, toimetada koju täiskasvanud perekonnaliikmehoole alla.».

§ 72. Paragrahvi 234lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(6) Kinnipeetule selgitatakse tema õigusi vastavalkäesoleva seadustiku §-dele 237, 241 ja 243 ning sellekohta tehakse protokolli või käesoleva paragrahvi 2. lõikesnimetatud dokumenti vastav kanne, millele võetaksekinnipeetu allkiri.».

§ 73. Seadustikku täiendatakse§-dega 234¹--234⁶järgmises sõnastuses:

«§ 234¹. Raviastutusse toimetamine

Raviastutusse toimetatakse:

- 1) jooeiseisundis isik, kes vajab erakorralist arstiabi;
- 2) ilmsete rasedustunnustega jooeiseisundis naisisik, kellel onkeskmise või raske jooe;
- 3) jooeiseisundis alaealine, kellel on keskmise või raske jooe.

§ 234². Kainenemiselepaigutamine

(1) Kainenemisele politsei arestimaja või arestikambrikainenestuskambrisse paigutatakse jooenud isik, kes onkeskmises või raskes jooeastmes, ning kes jooe tõttu on:

- 1) agressiivse käitumisega;
- 2) märgatavate koordinatsioonihäiretega;
- 3) orienteerumis- või liikumisvõimetu.

(2) Rahu rikkumise eest eluruumides (§ 145) võidaksekainenemisele paigutada üksnes käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 1 nimetatud isikut.

(3) Jooeiseisundis alaealine, kes ei kuulu toimetamisele raviastutusse, paigutatakse kainenemisele üksnes juhul, kui tema kinnipidamiskohajärgse politseiprefektuuri piires ei ole teda võimaliküle anda alaealiste keskuse, turvakodu, täiskasvanud perekonnaliikme, hooldaja või eestkostja hoole alla.

(4) Kainenemisele ei paigutata jooeiseisundis isikut, kui tema isikutuvastamisel või läbivaatusel selgub, ettegemist on isikuga, kes:

- 1) põeb raskekujulist südamehaigust, epilepsiat, suhkurtõbe, skisofreeniat või muud rasket haigust - sellineisik antakse üle tema perekonnaliikmetele või vajadusel toimetatakse raviastutusse;
- 2) on diplomaatilist immuniteti omav välisriigi kodanik -sellisest isikust teatatakse viivitamatult vastavavälisriigi saatkonda või Välisministeeriumi;
- 3) kuulub toimetamisele raviastutusse (§ 234¹).

§ 234³. Jooeiseisundis isiku kainenemiselepaigutamise protokoll

(1) Jooeiseisundis isiku kainenemisele paigutamise kohtakoostatakse protokoll.

(2) Jooeiseisundis isiku kainenemisele paigutamise protokollis tuuakseära:

1) selle koostamise aeg, sealhulgas kellaeg ja koht, asutuse nimetus jaaadress, kelle nimel protokollkoostatakse, protokoll koostanud isiku ametinimetus ning ees- ja perekonnanimi;

2) kainenemisele paigutatud isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood(koodi puudumisel aga sünniaeg ja koht), elukoht, töökoht, amet, töötasu, isikut tõendava dokumendikorral selle nimetus, number, välja andnud asutusenimetus ja väljaandmise aeg; viide sellele, kas isik tehti kindlaks dokumendijärgi, isiku või tunnistajate ütlustepõhjal või muul viisil;

- 3) kelle poolt (ees- ja perekonnanimi, ametikoht või elukoht), mis kellaajal ja kus kohast kainenemiseletoimetati;
- 4) kainenemisele toimetatu poolt toimepandud õiguserikkumisekirjeldus ühes viitega seadusele ja sellesättele;
- 5) õiguserikkuja isiku ja tema asjade läbivaatustulemused, sealhulgas üleriiede ja jalatsite kirjeldus, andmedavastatud kehavigastusest ja haiguslike nähtude ilmnemise kohta ning hinnangtervislikule seisundile;
- 6) andmed õiguserikkujalt hoiule võetud raha summaning paberraha puhul ka erinevate rahamärkide arvukohta, samuti dokumentide ning muude esemete, sealhulgas üleriiede ja jalatsite ning nende hoidmise kohakohta;
- 7) kainenemiselt vabastatud isiku pretensioon tema kohtlemise, raha, dokumentide, asjade kaotsimineku või puudujäägi kohta.

(3) Protokollile kirjutavad alla selle koostanud isik ja õiguserikkujakainenemisele toimetanud isik(ud).

(4) Kainenemiselt vabastatud isikule tagastatakse allkirja vastu kainenemiselepaigutamise protokollis temalhoiule võetud raha, dokumendid ja muud esemed, samuti kviitung aine võieseme kohta, mida ei tagastatud. Allkirja andmisest keeldumise korral teeb protokollikoostama volitatud isik vastava märkme protokollile ja kinnitab selleoma allkirjaga.

§ 234⁴. Kainenemisele paigutatud isikukinnipidamistingimused

- (1) Kainenemisele paigutatava isiku ja tema asjadeläbivaatus (§ 237) on kohustuslik.
- (2) Kainenemisele paigutatavalt isikult võetakse hoiule raha, väärtasjad ja dokumendid, samuti esemed ja ravimid, mis võivad ohustada teda ennast või teisi isikuid.
- (3) Kainenemisele paigutatud isikut hoitakse eraldi teistest kinnipeetutest. Erisoost isikuid hoitakse eraldikambrites.
- (4) Kainestuskamber peab olema ilma väljaulatuvate teravate eendite, janurkadeta, puidust või samasoojuspidavusega muust materjalist põrandaga ning valgustatud ja köetavruum. Narid peavad olema jäigaltkinnitatud. Kambri ukseks peab olema vaateava.
- (5) Kainenemisele paigutatud isiku muud kinnipidamise tingimused ning temakohtlemine ei tohi olla inimväärikust alandav.
- (6) Kainenemisele paigutatud isiku ohutuse tagamiseks teda jälgitakse. Tervise halvenemisel kutsutakse kohalameditsiinitöötaja.

§ 234⁵. Ohjeldusmeetmetekandamine

- (1) Kainenemisele paigutatud isiku suhtes võidakserakendada ohjeldusmeetmeid, kui on otsene ohtenesevigastuseks või vägivaldaks teise isiku suhtes ja suusõnalinerahustamine ohu kõrvaldamiseks ei ole osutunudküllaldaseks.
- (2) Ohjeldusmeetmetena võidakse kasutada kinnisidumist, käeraudu, rahustustooli või rahustussärki. Ohjeldusmeetme kasutamine ei tohi kesta üle ühe tunni.
- (3) Ohjeldusmeetme kasutamise kohta tehakse vastav kanne joobnud isikukainenemisele paigutamiseprotokollile, näidates sealjuures ära ohjeldusmeetme kasutamise põhjuse, valitud ohjeldusmeetme ja selle kasutamisekestuse.

§ 234⁶. Kainenemiselt vabastamine

- (1) Kainenemisele paigutatud isik hoitakse kainenemisel kuni kainenemiseni, kuid mitte üle 24 tunni. Kui isikselle aja möödumisel ei ole sel määral kainenunud, et tedavõiks lasta iseseisvalt lahkuda, kutsutakse arst tematervisliku seisundi kindlakstegemiseks.
- (2) Kui isik saab kaineks öisel ajal ja tal puudub (ei soovi)kojuminekuvõimalus, võib ta omal soovil jäädakainestuskambrisse kuni hommikuni, mille kohta tehakse vastav kanne kainenemiselepaigutamise protokollile.
- (3) Kainenemiselt vabastatule ei tagastata ainet või eset, midavõib omada või kanda ainult eriloaga ning seeluba puudub.».

§ 74. Paragrahvi 236lõige 2² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2²) Kainenemiselt vabastatud haldusõiguserikkujasuhtes rakendatakse halduskinnipidamist üldistel alustel, kusjuures tema halduskinnipidamise tähtaeg koos kainenemisel viibitud ajaga ei tohi ületada 48 tundi.».

§ 75. Paragrahvi 238lõikes 2 täiendatakse loetelu pärast arvu«35¹» arvuga «133».

§ 76. Paragrahvis 241:

1) lõigetest 1 ja 2 jäetaksevälja sõnad «ja nende erikonfiskeerimise»;

2) paragrahvi täiendatakse lõikega 4järgmises sõnastuses:

«(4) Tolliametniku poolt kohaldatud erikonfiskeerimise peale võib kaevata halduskohtunikule, halduskohtunikupoolt kohaldatud erikonfiskeerimise peale võib esitada apellatsioonkaebuseringkonnakohtule käesoleva seadustiku §-s 270 sätestatud korras.»

§ 77. Paragrahvi 242 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) haldusõiguserikkumise asja arutamisel halduskohtuniku poolt -- haldusõiguserikkumise protokollikoostanud ametiisik või protokoll koostajaga samast asutusest selle asutuse poolt volitatud ning antud haldusõiguserikkumise asjas protokoll koostamise õigustomav muu ametiisik.»

§ 78. Paragrahvi 244 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kannatanu on füüsiline isik, kellele haldusõiguserikkumisega on tekitatud moraalset, füüsilist või varalist kahju, samuti juriidiline isik, kellele haldusõiguserikkumisega on tekitatud varalist kahju.»

§ 79. Paragrahvi 245 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

«(3) Kannatanuks oleva juriidilise isiku esindamine toimub temapõhikirjast või seadusest tulenevas korras.

(4) Asutus, kelle ametiisik haldusõiguserikkumise asjas protokollikoostas, võib asja arutamisel vastava ministriloal halduskohtus kasutada advokaadi õigusabi.»

§ 80. Paragrahvi 246 pealkirjas ja tekstis asendatakse sõna «vandeadvokaat» sõnaga «advokaat» vastavaskäändes.

§ 81. Paragrahvi 247 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Protokoll koostanud ametiisik või käesolevaseadustiku § 242 punkti 3 alusel volitatud muu ametiisik võtab asja arutamisest osa isiklikult.»

§ 82. Paragrahvis 248:

1) lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Haldusvastutusele võetava isiku ja kannatanu võinende esindajate mitteilumumine haldusõiguserikkumise asja arutamisele, kui nendele on asja arutamise aeg ja koht teatavaks tehtud ning kui nendepoolt ei ole esitatud taotlust asja edasilükkamiseks, ei takista asja arutamist.»

2) paragrahvi täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Halduskohtunik arutab haldusõiguserikkumise asja haldusõiguserikkumise protokoll koostanud ametiisikuvõi protokoll koostaja asutuse poolt volitatud ning antud haldusõiguserikkumise asjas protokoll koostamise õigustomava muu ametiisiku kohustuslikul juuresolekul.»

§ 83. Paragrahvi 266 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «aadress;» sõnadega «valla või linna nimetus, kushaldusõiguserikkumine toimus;»

§ 84. Paragrahvi 280 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kohtuliku arutamise osalisteks haldusõiguserikkumise asjason käesoleva seadustiku §-s 242 loetletud isikud.»

§ 85. Paragrahvis 281:

1) lõikes 1 asendatakse sõna «vandeadvokaat» sõnaga «advokaat» ja lõigettäiendatakse lausega järgmises sõnastuses:

«Kannatanuks olevat juriidilist isikut esindab halduskohtus advokaat võimuu isik vastavalt käesolevaseadustiku § 245 3. lõikele;»

2) lõiget 3 täiendatakse pärasõnu «võib olla» sõnadega «advokaat võimuu».

§ 86. Paragrahvi 307¹⁰ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Protsessiosalisteks ringkonnakohtus on käesoleva seadustiku § 242 punktides 1 ja 2 loetletud isikud, samuti käesoleva seadustiku § 307¹ punktis 1 ettenähtud juhul haldusõiguserikkumise protokolliga koostanud ametiisik ning § 307¹ punktis 2 ettenähtud juhul haldusõiguserikkumise asjas otsuse teinud ametiisik või asutus, kelle ametiisik koostas haldusõiguserikkumise protokolliga või arutushaldusõiguserikkumise asja, ning käesolevaseadustikuga ettenähtud korras volitatud esindajad.».

§ 87. Paragrahvi 307²⁶ punkti 3 täiendatakse pärast sõna «halduskohtule» sõnadega «teises koosseisus».

§ 88. Paragrahvi 308 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Haldusõiguserikkumise asjas tehtud kohtuotsuse kassatsioonikorras edasikaebamise õigus on käesolevaseadustiku § 307¹⁰². lõikes loetletud isikutel.».

§ 89. Seadustikku täiendatakse IV¹ jaoga järgmises sõnastuses:

«IV¹ jagu. **Teistmine ja kohtuvigade parandamine**

22¹. peatükk

JÕUSTUNUD KOHTULAHENDITETAASLÄBIVAATAMINE TEISTMISAVALDUSTE ALUSEL

§ 329¹. Teistmisavalduse alusel läbivaadatud lahendid

Teistmisavalduse alusel vaadatakse läbi haldusõiguserikkumise asjast tehtud otsuse peale esitatud kaebusel läbivaatamisel kohtu poolt tehtud lahendeid ning haldusõiguserikkumise asja arutamisel halduskohtuniku poolt tehtud lahendeid.

§ 329². Teistmisavaldusel läbivaatamise alused

Jõustunud kohtuotsust või -määrust haldusõiguserikkumise asjas võib uute asjaolude ilmnemisel uuesti läbivaadata (teista), kui:

- 1) teise kriminaalasjas või haldusõiguserikkumise asjas jõustunud kohtuotsusega on kindlaks tehtud tunnistaja või kannatanu valeütlus, eksperdi teadvalt vale arvamus, teadvalt valetõlge või dokumendi võiasitõendi võltsimine, mis tõi kaasa ebaseadusliku võipõhjamatu otsuse tegemise;
- 2) kriminaalasjas jõustunud kohtuotsusega on kindlaks tehtud haldusõiguserikkumise asjas protokolliga koostanud ametiisiku või asja arutanud ametiisiku või halduskohtunikuritegu asja uurimisel ja kohtulikularutamisel;
- 3) teistitavas haldusõiguserikkumise asjas on tühistatud kohtuotsuse või -määruse aluseks olnud teine kohtuotsus või -määrus, mis tooks kaasa menetluse lõpetamise või kergemat halduskaristust ettenägeva sättekohaldamise;
- 4) on ilmnenud haldusõiguserikkumise asja õigeks lahendamiseks muud asjaolud, mis ei olnud kohtul teistitavas haldusõiguserikkumise asjas otsuse või määruse tegemisel teada ja mis iseseisvalt või kogumisvarem tuvastatud asjaoludega tooks kaasa asja menetluse lõpetamise või kergemat halduskaristust ettenägevasätte kohaldamise.

§ 329³. Teistmisavaldus

(1) Teistmisavalduse võivad Riigikohtule kirjalikult esitada haldusõiguserikkumise asja menetluses osalenud isikud.

(2) Teistmisavalduses märgitakse ära:

- 1) kohtu nimetus, kellele avaldus esitatakse;
- 2) avalduse esitaja ees- ja perekonnanimi, aadress ja protsessuaalneseisund;
- 3) haldusõiguserikkumise asi, mille teistmist taotletakse (kohtunimetus, kohtulahendi tegemise kuupäev, vastutusele võetud isiku nimi, kelle suhtes teistmist taotletakse);
- 4) teistmisalus;
- 5) avaldusele lisatud dokumentide loetelu;
- 6) kuupäev ja avalduse esitaja allkiri.

(3) Avaldusele lisatakse:

- 1) teistitava kohtulahendi ära kiri, samuti kohtulahendi ära kiri, millele tuginedes teistmist taotletakse;

- 2) teistmisavalduse ära kirjad vastavalt protsessiosaliste arvule;
- 3) volikiri või muu volitusi tõendav dokument juhul, kui avalduse esitab esindaja.

§ 329⁴. Teistmisavalduse esitamisetähtajad

Teistmisavalduse võib esitada:

- 1) paragrahvi 329² punktides 1--3 sätestatud alustel -- kolme kuu jooksul kohtulahendi jõustumisest, millega tekkis teistmisalus;
- 2) paragrahvi 329² punktis 4 sätestatud alusel -- ühe kuu jooksul uue asjaolu või tõendiilmnemisest.

§ 329⁵. Menetlusloa taotlemine

(1) Jõustunud kohtuotsuse või -määruseläbivaatamiseks teistmismenetluse korras peab teistmisavalduse esitajataotlema menetluluba, mille andmise otsustab Riigikohtu loakogu käesolevaseadustiku § 312 3. lõikes sätestatud korras.

(2) Teistmismenetluse luba ei anta, kui:

- 1) loakogu leiab üksmeelselt, et teistmisavaldus ei vastakäesoleva seadustiku §-s 329³ sätestatud tingimustele;
- 2) teistmisavaldus on esitatud käesoleva seadustiku §-s 329⁴ sätestatud tähtaegu rikkudes. Loakoguvõib teistmisavalduse esitamise tähtaja ennistada, kui ta leiab, et tähtaeg on mööda lastud mõjuvatel põhjustel;
- 3) loakogu on varem keeldunud samas haldusõiguserikkumiseasjas samadel alustel esitatud avaldusele teistmismenetluse loa andmisest;
- 4) teistmismenetluse tulemina on samas haldusõiguserikkumiseasjas samadel alustel keeldutud haldusõiguserikkumise menetluse teistmisest.

(3) Kui menetluluba ei anta, tagastatakse teistmisavaldus läbivaatamatult ühes loakogu resolutsiooniga.

§ 329⁶. Teistmisavalduseläbivaatamiseks ennistamine

(1) Kui teistmisavalduses on puudusi, võib Riigikohus anda avalduse esitajale tähtaja nende kõrvaldamiseks või oluliste puuduste korral, mida kõrvaldada ei saa, tagastada kaebus läbivaatamatult.

(2) Teistmisavalduse lahendamiseks nõuab Riigikohus alama astme kohtult vajalikud kohtutoimikud, saadab protsessiosalistele avalduse ära kirja teadmiseks ja vajadusel nõuab neilt kirjaliku seisukoha.

§ 329⁷. Teistmisavalduselahendamine

(1) Teistmisavalduse lahendab Riigikohus kooskõlas käesolevaseadustiku §-dega 313--323. Protsessiosalistele teatatakse avalduse läbivaatamise aeg, kuid nende mitteilmumine eitakista asja läbivaatamist.

(2) Kui haldusõiguserikkumise asi on lahendatud Riigikohtu halduskolleegiumis, toimub teistmismenetlus Riigikohtu üldkogus.

(3) Teistmisavalduse põhjendatuse korral tühistab Riigikohus vaidlustatud kohtulahendid, teistib haldusõiguserikkumise asja menetluse ja saadab asja uueks arutamiseks halduskohtusse, kus tehti esimenekohtuotsus. Kui asjaolud on selged ja asjas ei ole vaja täiendavalt kogudatõendeid või anda neile hinnangut, võib Riigikohus alama astme kohtu lahendit muuta või teha uue otsuse.

(4) Protsessiosalistele, kes kohtuistungil ei viibinud, saadetakse Riigikohtuotsuse või määruse ära kirja teadmiseks.

(5) Teistmisavalduse rahuldamata jätmisel võidakse avalduse esitajale panna kohtukulude hüvitamise kohustus.

22². peatükk

KOHTUVIGADE PARANDAMINE

§ 329⁸. Avalduse esitamise alused

(1) Protsessiosaline võib taotleda haldusõiguserikkumise asjasjõustunud kohtuotsuse kohtuvea parandamist, kui:

1) kohus on ebaõigesti kohaldanud kohtuotsuse aluseks olevat seadust;

2) kohus on rikkunud käesoleva seadustiku § 3252. lõikes sätestatud kohtumentluse norme või muidkohtumentluse norme ja see rikkumine oleks võinud kaasa tuua ebaõigekohtulahendi.

§ 329⁹. Menetlusloa taotlemine jaandmine

(1) Kohtuvea parandamiseks tuleb taotleda menetluluba ja tasudakäesoleva seadustiku §-s 311 ettenähtud kautsjon.

(2) Avalduse osalisel või täielikul rahuldamisel kautsjontagastatakse, avalduse rahuldamata jätmisel läheb kautsjon riigituludesse.

(3) Menetluluba antakse käesoleva seadustiku §-s 312 sätestatud alustel ja korras.

(4) Kohtuvea parandamise avalduse võib tagastada läbivaatamatult, kui kohtulahendi tegemisest on möödunud vähemalt kolm aastat.

§ 329¹⁰. Haldusõiguserikkumise asjaläbivaatamine kohtuvea parandamiseks

Haldusõiguserikkumise asja läbivaatamine kohtuvea parandamiseks toimub käesoleva seadustiku §-des 313--329 sätestatud korras.»

§ 90. Paragrahvi 336¹ lõikes 2 asendatakse sõna «kolmele» sõnaga «seitsmele».

§ 91. Paragrahvi 342 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Mootorsõiduki juhtimise õiguse äravõtmise otsuse viivad täide käesoleva seadustiku § 189 2. lõikepunktides 1 ja 3 loetletud politseiametnikud, väikelaeva juhtimise õiguse äravõtmise osas ka käesoleva seadustiku § 209 2. lõike punktis 2 loetletud ametiisikud.»

§ 92. Paragrahvi 351¹ lõikes 1 asendatakse sõna «vandeadvokaat» sõnaga «advokaat».

§ 93. Varasema õigusakti muutmine

Eesti Vabariigi Ülemnõukogu 1992. aasta 8. juuli otsuse «Haldusõiguserikkumiste seadustiku rakendamise kohta» (RT 1992, 29, 397; RT I 1993, 33, 539) punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«4. Kehtestada, et haldusõiguserikkumiste seadustikuvõi muu seaduse alusel füüsilisele või juriidilisele isikule halduskaristusena määratud rahaträhv laekub riigieelarvesse.»

§ 94. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub üldalustel, välja arvatud § 93, mis jõustub 1998. aasta 1. jaanuaril.

§ 95. Rakendussätted

(1) Muinsuskaitseinspeksioonile, Veterinaar- ja Toiduinspeksioonile ning Taimetoodangu Inspeksioonilening nende ametnikele haldusõiguserikkumiste seadustikus sätestatud pädevus laieneb vastavale senisele ametile või inspeksioonile tema lõpetamiseni või ümberkorraldamiseni Vabariigi Valitsuse poolt.

(2) Vabariigi Valitsusel korraldada haldusõiguserikkumiste seadustikutervikteksti avaldamine Riigi Teatajas 1997. aasta 1. augusti seisuga.

Riigikogu aseesimees Ants KÄÄRMA